

ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต และสมัครเข้าศึกษาใหม่ ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Factors Affecting to Dropout and Re-Entry Education of Mahasarakham University Undergraduate Students

กัญยาลักษณ์ บุญชาลี¹
Kanyalak Bunchalee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นสภาพของนิสิต และสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ที่พ้นจากสภาพนิสิตในปีการศึกษา 2557 กรณีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี และสมัครเข้าเป็นนิสิตใหม่ในระบบพิเศษผ่านโครงการกลุ่มผู้สมัครนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกองบริการการศึกษา และโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา (สำหรับผู้พ้นสภาพนิสิต) โดยคณะดำเนินการเอง และเป็นนิสิตที่มีสิทธิ์เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 114 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วน 5 ระดับ โดยสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นสภาพนิสิต ทางด้านการเรียน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสถานศึกษา

---

¹ นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติการ, กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Academic Service Officer, Division of Registrar Mahasarakham University

ด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม และปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม ทางด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านสถานศึกษา ด้านครอบครัว และด้านสังคม วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสถานศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านการเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านิสิตขาดการวางแผนการเรียน นิสิตไม่ทบทวนตำราเรียน และขาดผู้ให้คำปรึกษาด้านการเรียน มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตมากที่สุด

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านสังคม ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านสถานศึกษา และด้านครอบครัว ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านสังคมที่มีผลมากที่สุดคือ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวที่มีผลมากที่สุดคือ นิสิตต้องการโอนผลการเรียนที่เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อให้ระยะ เวลาการศึกษาน้อยลง ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่มีผลมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเปิดสอนคณะ/สาขาที่ตรงกับความต้องการของตน และปัจจัยด้านครอบครัวที่มีผลมากที่สุดคือ บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองตั้งความหวังที่จะให้นิสิตจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต, สมัครเข้าศึกษาใหม่

Abstract

The aims of research were to study the dropout factors affecting and reentry education of bachelor's degree students in Mahasarakham University. The samples were dropout students due to grade point average (GPAX) in the

academic year 2014 under regulations of Mahasarakham University, and qualify for special admissions in the academic year 2015. There were operations performed under the Division of Academic Affairs and the Expansion of Educational Opportunities (for dropout students) by faculties. The 114 samples determined by the square Krejcie & Morgan and a simple random sampling.

The information was collected using five level rating scale questionnaire, inquire for a dropout factors affecting and reentry education of undergraduate students. The data were analyzed statistically percentage, mean and standard deviation. The results showed that:

1) An overall factors affecting of dropout of bachelor's degree students in Mahasarakham University (education aspect, institute aspect, lecturer aspect and family and classmate aspect) are low impact factor. While the education aspect that have a moderately impact factor, as follow: lack of educational plan, lack of reading and do not understand the content, lack of advice for education and lack of effort and commitment, respectively.

2) An overall the reentry education of bachelor's degree students in Mahasarakham University (social aspect, personal aspect, institute aspect and family aspect) are high impact factor, as follow: social aspect is that lecturer have knowledge ability and acceptable, personal aspect is that students who wanted to transfer credits to the newly admission and reduce time spent for newly study, institute aspect is that Mahasarakham University have suitable department or branches for students.

Keywords : factors affecting to dropout, reentry education

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันในแต่ละประเทศจึงมีการแข่งขันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศของตนด้วยการศึกษา เนื่องจากการศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพของคนในทุกด้าน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ และคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งสามารถสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ โดยมีการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งในการผลักดัน ดั้งนั้นจากอดีตจนถึงปัจจุบันในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย การศึกษาจึงเป็นหนึ่งในหลาย ๆ นโยบายที่สำคัญของรัฐบาลไทยที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบการศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งกระตุ้นให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการศึกษาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้บุคคลที่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงการศึกษาจะสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าคนทั่วไป อาทิเช่น

หน้าที่การงาน โดยเฉพาะการเข้าศึกษาและสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อนำความรู้มาพัฒนาตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติต่อไป แต่ในทางกลับกันหากนักศึกษาประสบปัญหาผลการเรียนตกต่ำจนต้องพ้นจากสภาพนิสิต นั้นหมายถึงผู้เรียนต้องเสียทุนทรัพย์ เสียเวลา เสียขวัญและกำลังใจในการถอยหลังเพื่อเริ่มต้นใหม่ ส่วนสถานศึกษาต้องเสียเวลาในการบริหารจัดการ เสียทรัพยากรในการลงทุน และเสียโอกาสในการสร้างคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546) นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา การพ้นจากสภาพนิสิตจึงเป็นปัญหาสำคัญที่สถาบันการศึกษาหลายแห่งประสบปัญหา โดยมีปัจจัยหลายอย่างส่งผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต ดังเช่น จำเนียร สุขาริธรรม (2550) ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าสาเหตุการออกกลางคัน ได้แก่ ความพร้อมและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมของผู้เรียน การดูแลเอาใจใส่ของอาจารย์

ที่ปรึกษา และความสามารถของอาจารย์ผู้สอน รวมถึงงานวิจัยของฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2547) ได้ทำการศึกษาการออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันมี 6 องค์ประกอบ คือ ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกชั้นเรียน ด้านความสามารถทางการเรียนของนักศึกษา ตัวอาจารย์ผู้สอน การเข้ากลุ่มเพื่อน ภาวะทางเศรษฐกิจและครอบครัว และด้านสภาพร่างกายและจิตใจ

มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มียุทธศาสตร์สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ชุมชนและท้องถิ่น มีพันธกิจที่มุ่งเน้นการสร้างและขยายโอกาสทางการศึกษา ผลิตบั้นทิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการแข่งขันและพัฒนาประเทศ จากข้อมูลสถิติของกองทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่านิสิตระดับปริญญาตรีที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2547 และมีผลต้องพ้นจากสภาพนิสิต

ในปีการศึกษา 2554-2556 ที่ผ่านมามีนิสิตพ้นจากสภาพนิสิตรวมทั้งสิ้น 5,586 คน โดยแยกตามปีการศึกษา ดังนี้ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,079 คน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,396 คน และปีการศึกษา 2556 จำนวน 3,111 คน (สรุปรายงานประจำปี ปีการศึกษา 2556 กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2557) และจากการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลในระบบทะเบียนของกองทะเบียนและประมวลผล พบว่านิสิตที่พ้นจากสภาพนิสิต และสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปีการศึกษา 2554-2556 ที่ผ่านมามีนิสิตที่สมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมรวมทั้งสิ้น 1,628 คน โดยแยกตามปีการศึกษา ดังนี้ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 597 คน คิดเป็นร้อยละ 55.32 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 442 คน คิดเป็นร้อยละ 31.66 และปีการศึกษา 2556 จำนวน 589 คน คิดเป็นร้อยละ 18.93 (*ข้อมูลจากกองทะเบียนและประมวลผล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2558) จากสถิติดังกล่าวพบว่าสัดส่วนการพ้นจากสภาพนิสิตและการกลับเข้ามาศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมมีจำนวนน้อยมาก และจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่พ้น

จากสภาพนิสิตในแต่ละปีการศึกษามีอัตราที่สูงขึ้นตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงระดับปัญหาที่จะรุนแรงขึ้นในอนาคต ในขณะที่การศึกษเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นิสิตกลุ่มดังกล่าวจึงปฏิบัติยุทธศาสตร์การศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ประกอบกับเหตุผลส่วนตัว ครอบครัว สังคม สถาบัน รวมถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัย สิ่งเหล่านี้จึงเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจเข้าศึกษาใหม่ในมหาวิทยาลัยมหาสารคามอีกครั้ง ดังเช่นงานวิจัยของภาณุวัฒน์ สว่างแสง (2554) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง ประจำปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจในการสมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง ประจำปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านชื่อเสียงของสถาบัน และด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากสาเหตุข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต และสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งนี้ขอเสนอแนะที่ได้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง ป้องกัน และพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคามต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต และสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ที่พ้นจากสภาพนิสิตในปีการศึกษา 2557 กรณีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี และสมัครเข้าเป็นนิสิตใหม่ในระบบพิเศษ ผ่านโครงการกลุ่มผู้สมัครนิสิตมหาวิทยาลัย

มหาสารคาม โดยกองบริการการศึกษา และโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา (สำหรับผู้พ้นสภาพนิสิต) โดยคณะดำเนินการเอง และเป็นนิสิตที่มีสิทธิ์เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 155 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ที่พ้นจากสภาพนิสิตในปีการศึกษา 2557 กรณีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี และสมัครเข้าเป็นนิสิตใหม่ในระบบพิเศษ ผ่านโครงการกลุ่มผู้สมัครนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกองบริการการศึกษา และโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา (สำหรับผู้พ้นสภาพนิสิต) โดยคณะดำเนินการเอง และเป็นนิสิตที่มีสิทธิ์เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ ในปีการศึกษา 2558 โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากการเทียบจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิต ได้แก่ เพศ คณะที่สังกัดในปัจจุบัน ชั้นปี คณะและระบบที่เคยศึกษาก่อนพ้นจากสภาพนิสิต และคะแนนเฉลี่ยสะสมที่ทำให้พ้นจากสภาพนิสิต

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปัจจัยที่มีผลต่อการฟื้นสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประกอบด้วยด้านการเรียน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสถานศึกษา ด้านครอบครัว และบุคคลแวดล้อม จำนวน 35 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปัจจัยการเลือกเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม ประกอบด้วยด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านสถาบัน ด้านครอบครัว ด้านสังคม จำนวน 37 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทบทวนทฤษฎีแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่มีผลต่อการฟื้นสภาพนิสิต และการเลือก

เข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา

2. กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบ
สัมภาษณ์และแบบสอบถามให้สอดคล้อง
กับกรอบแนวคิดการวิจัย

3. ดำเนินการสัมภาษณ์แบบ
เจาะลึกกับกลุ่มนิสิตที่พ้นจากสภาพนิสิตที่
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มเลือกจาก
รายชื่อนิสิตที่พ้นจากสภาพนิสิต และ
สมัครเข้าเรียนใหม่ในสถาบันเดิม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปีการ
ศึกษา 2557 โดยกระจายการสัมภาษณ์
นิสิตตามคณะ เน้นประเด็นการ
สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาที่ทำให้นิสิต
ต้องพ้นจากสภาพนิสิต และประเด็น
ในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาใน
มหาวิทยาลัยมหาสารคามอีกครั้ง รวมทั้ง
วิธีการแก้ปัญหา ประมาณ 20 ข้อ

4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม
ตามรูปแบบและเนื้อหาที่ได้จากการ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึกให้สอดคล้องกับ
เนื้อหา พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง
ของการใช้ภาษาเบื้องต้น การเรียบเรียง
ข้อความโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน
3 ด้าน ดังนี้ ด้านสถิติ ด้านภาษา ด้าน
เนื้อหา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอ
แนะเกี่ยวกับความตรงตามเนื้อหา และ
นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขก่อน
ที่จะนำไปทดลองใช้

5. การตรวจสอบคุณภาพของ
เครื่องมือ

5.1 การตรวจสอบความตรงตาม
เนื้อหา โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่
สร้างขึ้นเสร็จแล้ว เสนอพี่เลี้ยงนักวิจัย
และผู้เชี่ยวชาญ ในด้านเนื้อหา และ
ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ความ
เหมาะสมในด้านเนื้อหาและข้อความถาม
และนำข้อเสนอมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
และปรึกษาพี่เลี้ยงนักวิจัยอีกครั้ง จากนั้น
นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดย
กำหนดเกณฑ์ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
สูงกว่า 0.5 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าแบบสอบถาม
เข้าเกณฑ์จำนวน 72 ข้อ โดยมีค่าความ
สอดคล้อง 0.67 - 1.00

5.2 การตรวจสอบความเที่ยง
ของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไป
ทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตปริญญาตรี
ที่พ้นจากสภาพนิสิต ในปีการศึกษา
2557 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
แล้ววิเคราะห์หาค่าคุณภาพแบบสอบถาม
ดังนี้

5.2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก
แบบสอบถาม เป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 2
ปัจจัยการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิต
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
และตอนที่ 3 ปัจจัยการสมัครเข้าศึกษา
ใหม่ในสถาบันเดิม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับ

คะแนนรวม (Item Total Correlation) และเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเกิน 0.2 พบว่าตอนที่ 2 ปัจจัยการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ข้อคำถาม 35 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.31 ถึง 0.81 และตอนที่ 3 ปัจจัยการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม ได้ข้อคำถาม 37 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.84

5.2.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ตามแบบวิธีของครอนบาค (Cronbach's Method) พบว่าตอนที่ 2 ปัจจัยการพ้นจากสภาพนิสิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และตอนที่ 3 ปัจจัยการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ดำเนินการรวบรวมประกาศรายชื่อนิสิตที่มีสิทธิ์เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม กลุ่มผู้สมัครนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกองบริการการศึกษา และ “โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา” (สำหรับผู้พ้นสภาพนิสิต) โดยคณะดำเนินการเอง ปีการศึกษา 2558 เพื่อทราบรายชื่อและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องจัดทำแบบสอบถาม

2. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสาร

3. ผู้วิจัยทำหนังสือราชการเสนอต่อผู้อำนวยการกองทะเบียนและประมวลผลเพื่อขออนุญาตใช้ข้อมูลพื้นฐาน เช่น การรายงานตัว รหัสประจำตัวนิสิต คณะสาขาวิชา และหมายเลขโทรศัพท์ของนิสิตกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยทำหนังสือราชการเสนอต่อผู้อำนวยการกองทะเบียนและประมวลผลเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามกับนิสิตกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงที่ปฏิบัติการศึกษา กำหนดให้นิสิตยื่นเอกสารเทียบโอนผลการเรียน ที่จุดให้บริการเคาน์เตอร์กองทะเบียนและประมวลผล

5. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลในการ

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนิสิตโดยใช้ร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และปัจจัยการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 67)

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ระดับความคิดเห็น

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึงเห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึงเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. นิสิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ปัจจุบันสังกัดวิทยาลัยการเมืองการปกครอง โดยคณะที่ศึกษาก่อนพ้นจากสภาพนิสิตส่วนใหญ่มาจากวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ชั้นปีที่ศึกษาก่อนพ้นสภาพนิสิตส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 1 ระบบปกติ จากคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ไม่ถึง 1.50 เมื่อมีหน่วยกิตสะสมตั้งแต่ 30 – 59 หน่วยกิต

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสถานศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพ
นิสิต โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัย	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
ด้านการเรียน	3.04	0.50	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	2.27	0.83	น้อย
ด้านสถานศึกษา	2.45	0.86	น้อย
ด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม	1.83	0.67	น้อย
รวม	2.40	0.52	น้อย

2.1 ปัจจัยด้านการเรียนมีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 10 ข้อ และอยู่ในระดับ

น้อย 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ นิสิตขาดการวางแผนการเรียน ($\bar{x}=3.33$) รองลงมา คือ นิสิตไม่ทบทวนตำราเรียน ($\bar{x}=3.25$) และนิสิตขาดผู้ให้คำปรึกษาด้านการเรียน ($\bar{x}=3.23$) ตามลำดับ

ตาราง 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านการเรียน

ปัจจัยด้านการเรียน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. นิสิตขาดการวางแผนการเรียน	3.33	1.09	ปานกลาง
2. นิสิตไม่ทบทวนตำราเรียน	3.25	0.94	ปานกลาง
3. นิสิตขาดผู้ให้คำปรึกษาด้านการเรียน	3.23	1.13	ปานกลาง
4. นิสิตขาดความพยายามและความตั้งใจ	3.22	0.95	ปานกลาง
5. นิสิตมีความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ นอกจากเรื่องเรียน ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน	3.18	1.15	ปานกลาง
6. นิสิตเห็นว่าเนื้อหาวิชาเรียนยากเกินไป	3.13	0.92	ปานกลาง
7. นิสิตไม่มีการซักถามอาจารย์ผู้สอนเมื่อไม่เข้าใจในเนื้อหาการเรียน	3.09	0.88	ปานกลาง
8. นิสิตมีพื้นฐานความรู้เดิมน้อยเป็นอุปสรรคในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น	3.08	1.01	ปานกลาง
9. นิสิตเลือกสาขาวิชาเรียนไม่ตรงกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง	2.96	1.32	ปานกลาง
10. นิสิตขาดเรียนบ่อย	2.59	1.14	ปานกลาง
11. นิสิตเข้าเรียนสาย	2.43	1.10	น้อย
รวม	3.04	0.50	ปานกลาง

2.2 ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนมีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ = 2.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ อาจารย์ผู้สอนสอนเร็วและรวบรัดเกินไป ($\bar{x}$ = 2.66) รองลงมา คือ อาจารย์ผู้สอนไม่มีเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ ($\bar{x}$ = 2.51) และอาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานให้ทำนอกเวลาเรียนมากเกินไป ($\bar{x}$ = 2.46) ตามลำดับ

น้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ อาจารย์ผู้สอนสอนเร็วและรวบรัดเกินไป ($\bar{x}$ = 2.66) รองลงมา คือ อาจารย์ผู้สอนไม่มีเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ ($\bar{x}$ = 2.51) และอาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานให้ทำนอกเวลาเรียนมากเกินไป ($\bar{x}$ = 2.46) ตามลำดับ

ตาราง 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านอาจารย์ผู้สอน

ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. อาจารย์ผู้สอนสอนเร็วและรวบรัดเกินไป	2.66	1.04	ปานกลาง
2. อาจารย์ผู้สอนไม่มีเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ	2.51	1.12	ปานกลาง
3. อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานให้ทำนอกเวลาเรียนมากเกินไป	2.46	1.15	น้อย
4. อาจารย์ผู้สอนไม่เอาใจใส่และไม่ให้ความเป็นกันเอง	2.39	1.16	น้อย
5. อาจารย์ผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม	2.17	0.92	น้อย
6. อาจารย์ผู้สอนไม่มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน	1.88	1.01	น้อย
7. อาจารย์ผู้สอนขาดสอนเป็นประจำ หรือมาสอนไม่ตรงเวลา	1.84	0.97	น้อย
รวม	2.27	0.83	น้อย

2.3 ปัจจัยด้านสถานศึกษามีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ = 2.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นิสิตมากเกินไป

ทำให้ไม่มีเวลาทบทวนตำราเรียน และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการศึกษาไม่ชัดเจนและไม่ทั่วถึง เช่น ระเบียบข้อบังคับ ประกาศต่าง ๆ ($\bar{x}$ = 2.59) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทุนการศึกษาจากรัฐบาล และกองทุนกู้ยืมฉุกเฉินไม่เพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{x}$ = 2.53) และลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ มหาวิทยาลัยมีสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือ

สาธารณูปโภคต่อการศึกษาไม่เพียงพอ ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมี เช่น หอพัก โรงอาหาร รถรับส่งระหว่าง มากเกินไป ($\bar{x}$ = 2.42) ตามลำดับ คณะ สัณญาณอินเทอร์เน็ต และกฎ

ตาราง 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านสถานศึกษา

ปัจจัยด้านสถานศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นิสิตมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาทบทวนตำราเรียน	2.59	1.03	ปานกลาง
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการศึกษาไม่ชัดเจน และไม่ทั่วถึง เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศต่าง ๆ	2.59	1.10	ปานกลาง
3. มหาวิทยาลัยมีกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทุนการศึกษา จากรัฐบาล และกองทุนกู้ยืมฉุกเฉินไม่เพียงพอต่อความต้องการ	2.53	1.67	ปานกลาง
4. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมีมากเกินไป	2.42	1.04	น้อย
5. มหาวิทยาลัยมีสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือ สาธารณูปโภคต่อการศึกษาไม่เพียงพอ เช่น หอพัก โรงอาหาร รถรับส่งระหว่างคณะ สัณญาณอินเทอร์เน็ต	2.42	1.12	น้อย
6. แหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ไม่เพียงพอต่อความต้องการ	2.38	1.08	น้อย
7. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยไม่เอื้อต่อการเรียน	2.21	0.97	น้อย
รวม	2.45	0.86	น้อย

2.4 ปัจจัยด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อมมีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อย 9 ข้อ และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3

ลำดับแรก ดังนี้ ไม่มีเวลาให้กับการเรียน เพราะต้องช่วยเหลือครอบครัว ($\bar{x}$ = 2.27) รองลงมาคือ ครอบครัวมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย ทำให้ไม่สามารถส่งเสียให้เรียนต่อได้ ($\bar{x}$ = 2.11) และครอบครัวเป็นห่วงไม่ต้องการให้เรียนไกลบ้าน ($\bar{x}$ = 2.09) ตามลำดับ

ตาราง 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม

ปัจจัยด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. ไม่มีเวลาให้กับการเรียนเพราะต้องช่วยเหลือครอบครัว	2.27	1.26	น้อย
2. ครอบครัวมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย ทำให้ไม่สามารถส่งเสียให้เรียนต่อได้	2.11	1.23	น้อย
3. ครอบครัวเป็นห่วงไม่ต้องการให้เรียนไกลบ้าน	2.09	1.21	น้อย
4. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้เรียนในสาขาวิชาอื่น	2.04	1.12	น้อย
5. ครอบครัวไม่เอาใจใส่ดูแลเรื่องการเรียนทำให้หมดกำลังใจ	1.80	1.01	น้อย
6. เพื่อนชักชวนไปในทางที่ไม่ดี	1.73	1.01	น้อย
7. มีปัญหาจากการคบเพื่อนต่างเพศ	1.68	1.06	น้อย
8. ทะเลาะกับเพื่อนในชั้นเรียน	1.62	1.11	น้อย
9. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	1.57	0.87	น้อย
10. ครอบครัวแตกแยก	1.46	0.923	น้อยที่สุด
รวม	1.84	0.67	น้อย

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก

ทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสังคม ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านสถานศึกษา และด้านครอบครัว ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัย	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.86	0.48	มาก
ด้านสถานศึกษา	3.74	0.56	มาก
ด้านครอบครัว	3.56	0.65	มาก
ด้านสังคม	4.05	0.54	มาก
รวม	3.80	0.47	มาก

3.1 ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ นิสิตต้องการโอนผลการ

เรียนที่เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อให้ระยะเวลาการศึกษาน้อยลง ($\bar{x}$ = 4.24) รองลงมา คือ ความศรัทธาในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ($\bar{x}$ = 4.10) และนิสิตมีความคุ้นเคยกับสถาบันและสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ($\bar{x}$ = 4.09) ตามลำดับ

ตาราง 7 ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านเหตุผลส่วนตัว

ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. นิสิตต้องการโอนผลการเรียนที่เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อให้ระยะเวลาการศึกษาน้อยลง	4.24	0.90	มาก
2. มีความศรัทธาในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	4.10	0.76	มาก
3. นิสิตมีความคุ้นเคยกับสถาบัน และสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	4.09	0.77	มาก
4. ระบบการคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคามเอื้อต่อนิสิต	4.06	0.74	มาก
5. มีความคาดหวังว่าตนเองสามารถสอบเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้	4.02	0.69	มาก
6. การเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีโอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาสูง	3.92	0.78	มาก
7. มีโอกาสเลือกศึกษาต่อในคณะ/สาขา ที่ตนสนใจและมีความถนัด	3.83	0.92	มาก
8. โอกาสมีงานทำสูงเมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	3.75	0.84	มาก
9. การเดินทางสะดวก มีรถรับส่งระหว่างคณะ	3.70	1.00	มาก
10. มีความสะดวกในการเดินทางมาเรียน	3.69	0.91	มาก
11. มีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	3.52	0.78	มาก
12. มีโอกาสอยู่ใกล้กับเพื่อนสนิทในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	3.37	0.98	ปานกลาง
รวม	3.86	0.48	มาก

3.2 ปัจจัยด้านสถานศึกษามีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก

ดังนี้ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเปิดสอนคณะ/สาขาที่ตรงกับความต้องการของตน ($\bar{x} = 3.99$) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม ($\bar{x} = 3.96$) และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามเอื้อต่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.90$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านสถานศึกษา

ปัจจัยด้านสถานศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. มหาวิทยาลัยมหาสารคามเปิดสอนคณะ/สาขาที่ตรงกับความต้องการของตน	3.99	0.82	มาก
2. มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.96	0.76	มาก
3. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามเอื้อต่อการศึกษา	3.90	0.75	มาก
4. มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการรับสมัครคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาอย่างทั่วถึง	3.86	0.80	มาก
5. มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี	3.86	0.86	มาก
6. มหาวิทยาลัยมหาสารคามจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ	3.82	0.75	มาก
7. มหาวิทยาลัยมหาสารคามตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน	3.75	0.82	มาก
8. มหาวิทยาลัยมหาสารคามจัดให้มีที่นั่งอ่านหนังสือ/ อินเทอร์เน็ต หรือพื้นที่ที่ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนอย่างเพียงพอ	3.68	0.97	มาก
9. มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีทุนการศึกษาให้นิสิตที่ขาดแคลนทุนทรัพย์	3.67	0.78	มาก
10. มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีสวัสดิการด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ	3.61	0.79	มาก
11. มหาวิทยาลัยมหาสารคามอยู่ใกล้บ้าน	3.07	1.27	ปานกลาง
รวม	3.74	0.56	มาก

3.3 ปัจจัยด้านครอบครัวมีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองตั้งความหวังที่จะ

ให้นิสิตจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมา คือ บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ($\bar{x} = 4.14$) นิสิตสามารถนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาตนเองพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัว ($\bar{x} = 3.97$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัว	$\bar{x}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองตั้งความหวังที่จะให้นิสิตจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	4.32	0.86	มาก
2. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	4.14	0.76	มาก
3. นิสิตสามารถนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาตนเองพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัว	3.97	0.72	มาก
4. ครอบครัวสามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้	3.78	0.88	มาก
5. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคามเพราะมีนิสิตที่อยู่ในชุมชนเดียวกันเรียนอยู่	3.57	1.03	มาก
6. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพราะท่านได้รับคำแนะนำจากเพื่อน ๆ และญาติพี่น้องของท่านเอง	3.39	1.13	ปานกลาง
7. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายได้เพราะมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้าน	3.19	1.19	ปานกลาง
8. มีญาติพี่น้องเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	3.14	1.40	ปานกลาง
9. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองรู้จักบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2.56	1.40	ปานกลาง
รวม	3.56	0.65	มาก

3.4 ปัจจัยด้านสังคมมีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมา มี

ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อคือ การได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถพัฒนาตัวท่านให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามจะเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม ($\bar{x} = 4.03$) และมหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่นิสิตเพื่อนำไปใช้พัฒนาสังคมและชุมชนของตนเอง ($\bar{x} = 3.95$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านสังคม	$\bar{x}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. อาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา	4.36	0.65	มาก
2. การได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถพัฒนาตัวท่านให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.03	0.64	มาก
3. การสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามจะเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม	4.03	0.70	มาก
4. มหาวิทยาลัยมหาสารคามจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่นิสิตเพื่อนำไปใช้พัฒนาสังคมและชุมชนของตนเอง	3.95	0.75	มาก
5. การเรียนในมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมได้มาก	3.91	0.76	มาก
รวม	4.05	0.54	มาก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต และสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง กำลังศึกษาอยู่วิทยาลัยการเมืองการปกครอง โดยคณะที่ศึกษาก่อนพ้นจากสภาพนิสิตส่วนมากมาจากวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ซึ่งพ้นจากสภาพนิสิตจากระบบปกติเป็นส่วนมาก ชั้นปีที่ศึกษาก่อนพ้นจากสภาพนิสิตส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ที่ทำให้พ้นจากสภาพนิสิตส่วนมาก คือ คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ไม่ถึง 1.50 เมื่อมีหน่วยกิตสะสมตั้งแต่ 30-59 หน่วยกิต

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสถานศึกษา และด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านการเรียน โดยภาพรวมปัจจัยด้านการเรียนมีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตขาดการวางแผนการเรียน นิสิตไม่ทบทวนตำราเรียน ขาดผู้ให้คำปรึกษาด้านเรียน ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องจากนิสิตที่พ้นจากสภาพนิสิตส่วนมากเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งนิสิตกลุ่มดังกล่าวอาจยังขาดทักษะในการบริหาร จัดการการเรียนของตนเอง การเรียนในระดับอุดมศึกษาทำให้ชีวิตมีอิสระมากขึ้น ห่างไกลการดูแลของครอบครัว ผู้ปกครอง และอาจารย์ที่ปรึกษา การแบ่งเวลาให้กับการเรียน การทบทวนตำราเรียน และขาดผู้ให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ที่คอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำด้านการเรียน หรือเรื่องอื่นๆ ตามเห็นสมควร ปัจจัยด้านการเรียนจึงเป็นสาเหตุหลักที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ พิมพะนิตย์ (2555) ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาสาเหตุและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคัน ที่มี

ระบบสอบเข้าศึกษาต่อและชั้นปีที่ศึกษา ก่อนพ้นสภาพนิสิต โดยพบว่า นิสิตพ้นจากสภาพนิสิตในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่ 1 และนิสิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันด้านผู้เรียน ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันที่สำคัญคือ ด้านผู้เรียน ได้แก่ วิธีการเรียน การสอบแต่ละครั้ง นิสิตขาดการเตรียมตัวที่ดี รวมถึงงานวิจัยของบรรจง โอพาริ และคณะ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษา และการออกกลางคันตามความเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ปัจจัยด้านการเรียนที่เป็นสาเหตุการออกกลางคันในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ สืบแย้ม (2552) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการออกกลางคันและไม่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตรของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุสำคัญของการออกกลางคันของนักศึกษา คือ ทัศนคติต่อสาขาวิชาที่เรียน และขาดการวางแผนการเรียนที่ดี

2.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนมีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (2548) ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาสถาบันราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2544-2546 พบว่าอาจารย์มีผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษาสถาบันราชภัฏนครสวรรค์น้อย โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากพันธกิจ 2 ใน 4 ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ การจัดการศึกษาและวิชาชีพชั้นสูง โดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการสร้างผลดีผลจากงานวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่และมีคุณภาพในทุกสาขาวิชา เพื่อสนับสนุน การเรียนการสอน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และนำไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงมีความสำคัญมากในการขับเคลื่อนพันธกิจดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จ อาจารย์ผู้สอนจึงต้องพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถ่ายทอดความรู้ จัดเนื้อหาและกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

รวมถึงการพัฒนาทางด้านวิชาการของ อาจารย์ผู้สอนเองเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนจึงได้รับความไว้วางใจจากนิสิต บัณฑิตด้านอาจารย์ผู้สอนจึงมีผลต่อการ พ้นจากสภาพนิสิตน้อย

2.3 ด้านสถานศึกษา โดยภาพรวมปัจจัยด้านสถานศึกษามีผลต่อการ พ้นจากสภาพนิสิตอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ พิมพะนิตย์ (2555) ได้ศึกษาสาเหตุการออก กลางคันของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาสาเหตุและเปรียบเทียบความ คิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคัน ที่มีระบบสอบเข้าศึกษาต่อและชั้นปีที่ ศึกษาก่อนพ้นสภาพนิสิต โดยพบว่า นิสิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการ ออกกลางคันด้านสภาพแวดล้อมของ สถาบันการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีทุนการศึกษาให้แก่ นิสิตที่ขาดแคลนไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลด้านการศึกษาไม่ชัดเจนและไม่ทั่วถึง ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนั้น เนื่องจาก มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ เช่น การจัดสภาพ แวดล้อม ให้เป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวเพื่อสร้าง บรรยากาศที่ร่มรื่น น่าอยู่ มีสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก และสวัสดิการที่

เพียงพอ ส่งผลให้นิสิตมีความสุข ปลอดภัย และอยากใช้เวลาอยู่ในมหาวิทยาลัยมากขึ้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีแหล่ง เรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตที่เพียงพอ ที่ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เมื่อ การบริหารจัดการสิ่งเหล่านี้เพียงพอจะ สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ในด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อการเรียนรู้ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการ เรียนของผู้เรียนได้ มหาวิทยาลัย มหาสารคามมีการบริหารจัดการที่ดี ปัจจัยด้านสถานศึกษาจึงมีผลต่อการ พ้นจากสภาพนิสิตอยู่ในระดับน้อย

2.4 ด้านครอบครัวและบุคคล แวดล้อม โดยภาพรวมปัจจัยด้านครอบครัว และบุคคลแวดล้อมมีผลต่อการ พ้นจาก สภาพนิสิตอยู่ในระดับน้อย และเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ ไม่มีเวลาให้กับ การเรียนเพราะ ต้องช่วยเหลือครอบครัว และครอบครัว มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย ทำให้ไม่สามารถ ส่งเสียให้เรียนต่อได้ จะเห็นได้ว่าปัญหา มักเกิดจากเรื่องเศรษฐกิจการเงินของ ครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พเยาว์ ดีใจ และคณะ (2555) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันตาม ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญา

ตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีผลต่อการออกกลางคันในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นว่ามาจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ครอบครัวมีฐานะยากจน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (2548) ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2544-2546 พบว่า ปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเงิน เป็นปัญหาสำคัญหลักของการออกกลางคันเพราะเป็นสิ่งที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักศึกษา เพราะครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินต่ำ นักศึกษาจะต้องดิ้นรน เพื่อความอยู่รอด ทำให้มีเวลาในการเรียนน้อยลง

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเหตุผล ส่วนตัว ด้านสถานศึกษา และด้านครอบครัว โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าทุกด้าน และเมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา การได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถพัฒนาตัวท่านให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและการสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามจะเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม สอดคล้องงานวิจัยของบรรจง โอพาริ และคณะ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษา และการออกกลางคันตามความเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ปัจจัยด้านสังคมมีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยทักษิณในระดับมาก โดยมีสาเหตุสำคัญ ได้แก่ คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา ดังจะเห็นได้จากตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีและมีงานวิจัยออกสู่ชุมชน สังคม ประเทศชาติ นำชื่อเสียงสู่ตนเองและมหาวิทยาลัยจึงทำให้อาจารย์ผู้สอนเป็นที่ยอมรับใน

วงการศึกษา รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ มหาวิทยาลัย ผู้ใช้บัณฑิต ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

3.2 ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยภาพรวมปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวมีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ นิสิตต้องการโอนผลการเรียนที่เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อให้ระยะเวลาการศึกษาน้อยลง มีความศรัทธาในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และนิสิตมีความคุ้นเคยกับสถาบัน และสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่ามหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นมหาวิทยาลัยที่ขยายโอกาสทางการศึกษา มีระเบียบการเทียบโอนผลการเรียนที่ตอบสนองต่อการเรียน ค่าธรรมเนียมการโอนผลการเรียนต่ำ รวมถึงมหาวิทยาลัยมีการบริการวิชาการแก่ชุมชน สังคม ทำให้มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง มหาวิทยาลัยจึงได้รับความไว้วางใจแก่นิสิตที่พ้นจากสภาพนิสิตไปแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ สว่างแสง (2554 : 66-67) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า

ศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบปรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 พบว่า เหตุผลส่วนตัวมีแรงจูงใจในระดับมาก

3.3 ด้านสถานศึกษา โดยภาพรวมปัจจัยด้านสถานศึกษามีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเปิดสอนคณะ/สาขาที่ตรงกับความต้องการของตน มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามเอื้อต่อการศึกษา ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรเปิดสอนที่หลากหลาย ทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้สนใจเข้าศึกษา ตลาดแรงงาน ในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งเป็นพันธกิจของมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่งที่มีมุ่งเน้นกระบวนการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพภายใต้หลักสูตรที่มีความทันสมัย รวมถึงมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชน มีบริการวิชาการแก่ชุมชน สังคม และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศชาติ ส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ ภาควิชาพัฒนศึกษา (2554) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 พบว่าเหตุผลด้านชื่อเสียงของสถาบัน และด้านหลักสูตร มีแรงจูงใจในระดับมาก รวมถึง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เอื้อต่อการศึกษา เช่น นิสิตที่พ้นจากสภาพนิสิตสามารถเทียบโอนผลการศึกษาได้ถึงสามในสี่ส่วนของหลักสูตรที่กำลังศึกษา ค่าธรรมเนียมเทียบโอนผลการศึกษาที่ต่ำ การย้ายคณะ/สาขาวิชา สามารถดำเนินการย้ายได้ 2 ครั้ง มหาวิทยาลัยมีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่นิสิตที่พ้นจากสภาพนิสิตไปแล้ว กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่าง ๆ นี้ รวมถึงปัจจัยรายข้ออื่น ๆ ที่นิสิตมีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อเช่นกัน จึงสะท้อนให้เห็นว่า หากเลือกได้นิสิตก็อยากเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เดิม

3.4 ด้านครอบครัว โดยภาพรวมปัจจัยด้านครอบครัวมีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ บิดา-มารดา หรือผู้ปกครองตั้งความหวังที่จะให้นิสิตจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจาก

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม บิดา-มารดา หรือผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และนิสิตสามารถนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าบิดา-มารดา ผู้ปกครอง หรือนิสิตให้ความไว้วางใจมหาวิทยาลัยมหาสารคามในด้านการจัดการเรียนการสอน ศิษย์เก่าที่จบไปก็เป็นที่ยู้อักในสังคม รวมถึงสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยที่ร่มรื่น ปลอดภัย มีสวัสดิการและสาธารณูปโภคที่เพียงพอ และส่งเสริมการเรียนรู้ จึงมีความเชื่อมั่นว่ามหาวิทยาลัยจะพัฒนาบุตรหลานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคตได้ จึงให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้

เห็นถึงการเรียนที่จะประสบผลสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ นิสิตจึงต้องมีการวางแผนการเรียนที่ดี หากไม่เข้าใจในบทเรียนต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มีความมุ่งมั่นในการเรียนและควรรีกรศึกษาข้อมูลรอบด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนของตนเอง เช่น ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศต่าง ๆ ปฏิทินการศึกษา สารสนเทศเหล่านี้ หากนิสิตได้ศึกษาข้อมูลไว้ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียน และมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับอาจารย์ที่ปรึกษานิสิต เช่น การสร้างระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การจัดโครงการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษานิสิตระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับสาขาวิชา เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้คำปรึกษานิสิตทั้งในด้านการเรียน การดูแลเอาใจใส่นิสิตในที่ปรึกษาในเรื่องอื่น ๆ ตามเห็นสมควร ซึ่งหากอาจารย์ที่ปรึกษาได้คอยดูแลอย่างใกล้ชิดแล้ว จะสามารถลดอัตราการพ้นจากสภาพนิสิตได้

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้หากมหาวิทยาลัยพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น เช่น การสนับสนุนพัฒนาบุคลากรสายวิชาการให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้สู่การวิจัยที่สร้างชื่อเสียงให้มหาวิทยาลัยให้มากยิ่งขึ้น การพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนในการดำเนินงานสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย เปิดหลักสูตรที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สนใจเข้าศึกษาและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการมีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่คณะดำเนินการเองให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับนิสิตกลุ่มพันสภาพนิสิตในคณะของตนเอง หรือนิสิตที่พ้นสภาพนิสิตจากคณะอื่น ๆ ได้มีโอกาสเข้าศึกษาตามความสนใจต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิต ในกรณีที่นิสิตไม่กลับมาศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของนิสิตกลุ่มดังกล่าวในการพัฒนาปรับปรุง การบริหารจัดการการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อติดตามผลในกลุ่มนิสิตที่กลับเข้ามาศึกษาใหม่ ว่ามีอัตราการสำเร็จการศึกษามากน้อยเพียงใด และมีนิสิตที่พ้นจากสภาพนิสิตอีกหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการรับนิสิตกลับเข้ามาศึกษาใหม่ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัย จากเงินทุนอุดหนุนการวิจัยงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2558 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และขอขอบคุณนิสิตที่เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูล รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2557). *สรุปรายงานประจำปี 2557*. มหาสารคาม : โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จำเนียร สุมาธิธรรม. (2550). *การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*. สุรินทร์ : ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- บรรจง โอพาริ และคณะ. (2546). *รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาและการออกกลางคันตามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ*. สงขลา : กลุ่มงานบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2547). *การวิจัยเรื่องการศึกษา การออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เพียรวิ ติใจ และคณะ. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันตามความเห็นของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. คณะ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*.
- ภาณุวัฒน์ สว่างแสง. (2554). *แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบบริบทตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (2548). *การศึกษาสาเหตุ การออกกลางคันของนักศึกษาสถาบันราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2544 - 2546*. นครสวรรค์ : สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สรารุณี สืบแย้ม. (2552) “การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันและไม่สำเร็จการศึกษา ตามระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตรของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ”. *การประชุมวิชาการวิศวกรรมศาสตร์ ครั้งที่ 8 (NCEEd-8) วันที่ 6-8 พฤษภาคม 2552*. เชียงใหม่ : โรงแรมเลอเมอลิเดียน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *สภาพการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษา ปีการศึกษา 2544*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุภาภรณ์ พิมพะนิตย์. (2555). *สาเหตุการออกกลางคันของนิสิต มหาวิทยาลัย มหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.